

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No5(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 326 sahifa,
6-may, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Fizika ta'limida integratsiyalashgan yondashuv: mazmuni va ahamiyati.....	10
Doniyorova Iroda Baxtiyor qizi	
Zamonaviy boshlang'ich ta'lim: milliy dastur, kompetensiya va xorijiy tajriba integratsiyasi.....	14
Omonova Nilufar Parda qizi	
The Role of Environmental Project-Based Learning in Developing EFL Learners' Productive Skills.....	19
Xujanova Shaxina Abdullayevna	
Boshlang'ich sinflarda integratsiyalashgan ta'limning pedagogik aspektlari	24
Eshpo'latova Elnora Yo'ldoshovna	
Talabalarda stressga barqarorlikning nazariy va amaliy tahlili.....	29
Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Maxmudova Shahzoda Maksudovna	
Malakaviy o'quv amaliyoti jarayonida bo'lajak tarbiyachilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda didaktik ta'minotning ahamiyati.....	32
Ramozonova Bahroy Sadriddinovna	
Oliy ta'limda raqamli pedagogikaning institutsionallashuvi: boshqaruv, siyosat va raqamli transformatsiya strategiyalari.....	36
Nuraliyeva Dilshoda Yo'ichiboy qizi	
Aholini jismoniy sog'lomlashtirishda sog'lomlashtiruvchi mashg'ulotlarni tashkil etish metodikasi.....	41
V. Sh. Raximov	
O'spirinlik davrida motiv va motivatsion sohalarning kasb tanlashdagi o'rni	46
Rayimqulova S., Pulatova R., Do'smatova S., Matyakubova Shohista Odamboy qizi	
Tarbiyachi shaxsining shakllanishida psixologik determinantlarning roli	51
Vasila Yusupova	
Kasbiy ta'lim o'quvchilarini ijodiy qobiliyatini oshirishda xorijiy tajribalardan foydalanish	55
B. X. Sharopov	
Raqamli axborot makonida gumanistik g'oyalarni integratsiyalashning nazariy konsepsiyasi	59
Isanov Najotbek Ilmamat o'g'li	
Fanlararo integratsiya asosida o'quvchilarda iqtisodiy bilimlarni rivojlantirish imkoniyatlari.....	63
J. M. Fayzullayev, Ortiqova E'zoza Olimjon qizi	
Millatlarning o'ziga xos dunyoqarashining psixologik xususiyatlari	67
Murxashev Axmadxon Olimjon o'g'li	
Xalqaro ta'lim dasturlari asosida kasbiy ta'lim muassasalarida metakognitiv kompetensiyalarni shakllantirish metodikasi.....	70
S. A. Qarshiboyev	
Ijtimoiy media kontentlari orqali talabalarda fuqarolik pozitsiyasini shakllantirishning nazariy asoslari.....	74
Suyunov Rustam Sadriddinovich	
Ko'p tilli muhitda ingliz tilini o'rganishning lingvistik xususiyatlari	78
Teshaboyeva Mohichexra Sohibjon qizi	
Axborotlashgan jamiyat sharoitida bo'lajak pedagoglarning mediakompetentligini rivojlantirish zarurati.....	81
Umarov Azizbek Vaxobovich	
O'quvchilarda badiiy matn leksikasini o'zlashtirishdagi qiyinchiliklar: muammo va yechim.....	85
Xamroyeva Dilnoza Jahongir qizi	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarini ma'naviy tarbiyalashda Ahmad al-Farg'oniy asarlarini kompyuter imitatsion modellari asosida o'qitish metodikasi.....	89
S. S. Qulmurodova	
Enhancement of Periodontal Disease Management Strategies in Individuals With Chronic Hepatitis C Following Attainment of a Sustained Virological Response.....	92
Makhmudova Ugiloy Bakhtiyorovna	

Epithelial-Mesenchymal Transition's Possible Role in the Pathogenesis of Periodontitis (Literature Review).....	95
Burkhonova Zараfruz Kobilovna	
Gamifikatsiya asosida bo'lajak oligofrenopedagoglarda kasbiy kompetensiyalarni rivojlantirish texnologiyalari mexanizmini tatbiq etish	102
Bozorboyev Javlon	
Bo'lajak chizmachilik o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish omillari.....	106
Jamilova Dilsuza To'lqin qizi	
Elektrir va magnit maydonida yorug'likning ikkilamchi sinishi.....	110
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Alimardonov Husan Yorqin o'g'li, Ismatullayev Sayfiddin Panji o'g'li	
Lazer texnologiyalarining zamonaviy qo'llanilishi	114
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Muminova Sevinch Kamoliddin qizi, Begnayeve Dilbar Bobonazar qizi	
Fotometrik kattaliklar	117
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Mamatqulova Zebo Komiljon qizi, Xolmaxmatova Sevara Sirojiddin qizi	
Qutublangan yorug'lik manbalari	121
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Turdimurodova Kumushbibi, Normuminova Madina	
Tabiatdagi optik hodisalar	125
Avulova Zamira Tursunmurodovna, Nomozova Dilnoza Mamarajab qizi, Qudratova Sevinch Otabek qizi, Ulasheva Ruxshona Rustam qizi	
Rus tilini o'qitishda kompetensiyaga asoslangan innovatsion yondashuvlardan foydalanish	129
Erkinova Nozima Utkir qizi	
Rezervga bo'shatilgan harbiy xizmatchilarning ijtimoiy-psixologik reintegratsiyasini tadqiq etishning ilmiy-metodologik tahlili	133
Ikmatullayev G'. Z.	
Raqamli ta'lim platformalarida matematika o'qitishda sun'iy intellekt yordamida baholash tizimini takomillashtirish	136
Mirzayeva Shahlo Abduraxmanovna, Akbarov Ulug'bek, Abdivaliyeva Umida	
Linguistic and Pedagogical Foundations of Teaching English as a Foreign Language in The Uzbek Context.....	140
Shokirova Mushtariy	
Sun'iy intellektning ta'lim jarayonidagi transformatsion roli	144
Uzoqboyev Xojiakbar Qobuljon o'g'li	
Enhancing Collaborative Learning and Peer Feedback in EFL Classrooms Through Padlet: a Digital Approach to Group Work and Assessment.....	148
Veronica Khatamova	
Kar va zaif eshituvchi o'quvchilarning rasmlar asosida aqliy faoliyatini rivojlantirishning vizual-didaktik texnologiyalarini takomillashtirish.....	152
Meliqo'ziyev Abduraxmonjon Qahramonjon o'g'li	
Emotsional intellekt – hr menejerlarning qaror qabul qilish kompetensiyasining determinanti sifatida	157
Abdukarimov Muhammadjon Muratovich	
O'g'il bolalarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlashning tizimli-pedagogik modeli: nazariya, metodologiya va amaliyot	162
Islamova Fotima Shamsiddinovna	
Barkamol yosh avlod fazilatlarini shakllantirishda milliy innovatsion pedagogik texnologiyalarning o'rni.....	170
Olimova Dono Shakirovna, Baxtiyorova Shahnoza Mansurbekovna	
Development of Prevention of Professional-Pedagogical Deformation on the Basis of Health-Saving Technologies in Higher Educational Institutions.....	174
Saidova Parvina Mirzo kizi	
O'zbek xalq pedagogikasi mazmuni asosida talabalarni oilaviy hayotga tayyorlashning ilmiy nazariy asoslari	178
Rahmonqulova Guliza Faxriddin qizi	

Bolalarning maktabgacha yosh davrida emotsional rivojlanishiga oid nazariy qarashlar tavsifi.....	182
<i>Abduraxmonova Gulmira Arapjon qizi, Yuldasheva Umida Maxmudovna</i>	
Alohida ehtiyojli bolalar uy ta'limini tashkil etishning korreksion pedagogik tizimining tarkibiy komponentlari.....	186
<i>Jo'raxo'jayev Muhammadazizxo'ja Xalilxo'ja o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida multimedia vositalarining ahamiyati.....	190
<i>Umida Marasulova</i>	
Boshlang'ich funksiya va aniqmas integral.....	193
<i>Mirzayeva Shahlo, Isroilova Zahro, Erkinova Shahrizoda, Javliyeva Dilnura</i>	
Maktabgacha ta'limda bolalar adabiyoti kerakmi?!.....	196
<i>Dilfuza Shadiyeva</i>	
Experimental Study on the Psycho-Pedagogical Effectiveness of Mall-Based Multimodal Learning in Developing Pluricultural Competence	200
<i>Azimova Sevara Muzaffar qizi</i>	
Simulyatsion o'quv muhitida fizika o'qituvchilarining o'z-o'zini boshqarish va refleksiv kompetentligini oshirish	205
<i>Muradov Ilxomjon Abduxamid o'g'li</i>	
Ta'lim menejmentida strategik boshqaruv tushunchasining evolyutsiyasi.....	209
<i>Raximjonov Jamshid Rafiqjon o'g'li</i>	
Raqamli kompetentlik tushunchasining ilmiy-nazariy talqini va xorijiy hamda mahalliy tadqiqotlar tahlili	214
<i>Umirov Boboyor Baxtiyor o'g'li</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida faoliyatlar samaradorligini oshirishda pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish usullari.....	218
<i>Abdreimova Maftuna O'ktam qizi</i>	
Boshlang'ich sinf texnologiya darsliklarining tuzilishi hamda o'quvchilar yoshiga muvofiqligi.....	223
<i>Bobolov Nuriddin Tojiyevich</i>	
Oliy ta'limda pedagoglarning boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish uchun zamonaviy texnologiyalar	228
<i>Isabekov Bahodir Isabek o'g'li</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda tolerantlik madaniyatini shakllantirishning ijtimoiy-psixologik masalalari .	233
<i>Boydavletova Sohiba Abduganiyevna</i>	
Aksiologik yondashuv asosida tarbiya fanini o'qitishda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish.....	239
<i>G'aybullayev Bobur Nomonjon o'g'li</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda mantiqiy tafakkurni rivojlantirishda didaktik o'yinlarning ahamiyati.....	243
<i>Toshpo'latova Muxlisa G'olib qizi</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning refleksiv kompetentligini rivojlantirishning mazmuni va ilmiy-nazariy pedagogik asoslari.....	248
<i>Mamatqulova Saboxat Abduraxmonovna</i>	
Maktabgacha ta'limda monitoring va baholash tizimini takomillashtirish.....	253
<i>Amanova Durdona Kaxramonovna</i>	
O'zbekiston yoshlarining ma'naviy va estetik tarbiyasida tasviriy san'at va zamonaviy pedagogik texnologiyalar.....	257
<i>Esanova Hulkar Abdurayim qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida eksperimental-tajriba faoliyatini tashkil etish	261
<i>Gafurova Dilnoza Saloxiddinovna</i>	
Ommaviy axborot vositalarining jamiyatdagi xavfsizlik hissiga ta'sirining nazariy va amaliy tahlili	266
<i>Nurmatov Nurhayot Nurziyot o'g'li, Qoldiboyeva Xayriniso Eldarovna</i>	
Milliy o'yinlarni o'qitishda axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlari.....	269
<i>Ismatov Po'latjon Abdumannobovich</i>	
Ta'lim sifatini boshqarish jarayonida kvalimetrik parametrlarini takomillashtirishda xorijiy tajribalarning ahamiyati	273
<i>Karimova Maxbubaxon Mukimjonovna</i>	

Innovatsion ta'lim sharoitida bolalar adabiyotini o'qitish metodikasini takomillashtirish modeli.....	278
<i>Mirzayeva Nigora Bozorovna</i>	
Matematika o'qitishda milliy qadriyatlarni aks ettirish	282
<i>Mirzayeva Shahlo, Yuldoshova E'zoza Ravshan qizi,</i> <i>Muxtorova Sevinch Asad qizi, Xolboyeva Mushtariy Zayniddin qizi</i>	
Ingliz tilida fe'l frazeoformalarining morfologik tuzilishiga xos umumiy xususiyatlar.....	285
<i>Jo'rayeva Nargiza Shavkatovna</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining yozma nutqini o'stirishda interaktiv metodlarning ahamiyati.....	289
<i>Ramazonova Munisa Hoshim qizi</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tayyorlov guruhi tarbiyalanuvchilarining lug'at boyligini oshirishda intellektual o'yinlar va interfaol usullardan foydalanish.....	294
<i>Raxmonova Gulrux Ubaydullayevna, Ibragimova Dildora Turabovna</i>	
Maktabgacha ta'limda pedagoglar kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishda uslubiy xizmat va hamkorlik mexanizmlarining samaradorligi.....	298
<i>S. A. Rahmonberdiyev</i>	
Yoshlarni destruktiv submadaniyatlar ta'siridan himoyalashning innovatsion pedagogik usullari	304
<i>Xasanova Marxabo Turayevna</i>	
Социально-психологические особенности домашнего насилия в условиях трансформации семьи и цифровизации общества	308
<i>Абдукадилова Лаура Юльбарсовна, Абдуллаева Азиза Комилжон кизи</i>	
Педагогические основы развития инновационной компетентности педагогов в системе дошкольного образования.....	315
<i>Гульнара Ахтямовна</i>	
Роль учебного процесса и творческой деятельности в сохранении психологического равновесия.....	320
<i>Коршубаева Рано Хазраткуловна</i>	

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA FAOLIYATLAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA PEDAGOGIK MULTIMEDIA VOSITALARIDAN FOYDALANISH USULLARI

Abdreimova Maftuna O'ktam qizi

Toshkent Kimyo Xalqaro Universiteti,
Maktabgacha ta'lim yo'nalishi 1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish orqali ta'lim-tarbiya jarayoni samaradorligini oshirish masalalari tahlil qilingan. Multimedia texnologiyalarining didaktik imkoniyatlari hamda ularning bolalarning kognitiv, emotsional va ijtimoiy rivojlanishiga ta'siri ilmiy asosda yoritilgan. Shuningdek, interaktiv taqdimotlar, ta'limiy o'yinlar, videodarslar, raqamli ertaklar va interaktiv doskalar kabi multimedia vositalaridan foydalanish usullari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari multimedia vositalari bolalarning bilish faolligini oshirishini, o'quv jarayonini qiziqarli va samarali tashkil etishini, shuningdek, mustaqil fikrlash hamda ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishini ko'rsatadi. Pedagogik shart-sharoitlar va metodik yondashuvlarning ahamiyati alohida ta'kidlangan.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, multimedia, pedagogik texnologiyalar, AKT, interaktiv ta'lim, ta'limiy o'yinlar, raqamli ertaklar, didaktika, bolalar rivojlanishi, innovatsion ta'lim.

Abstract: The issues of improving the effectiveness of the educational process in preschool educational institutions through the use of pedagogical multimedia tools are analyzed. The didactic capabilities of multimedia technologies, as well as their impact on children's cognitive, emotional, and social development, are scientifically substantiated. In addition, methods of using multimedia tools, including interactive presentations, educational games, video lessons, digital fairy tales, and interactive boards, are examined. The findings of the study indicate that multimedia tools enhance children's cognitive activity, make the learning process more engaging and effective, and contribute to the development of independent thinking and creative abilities. Particular attention is paid to the importance of pedagogical conditions and methodological approaches.

Key words: preschool education, multimedia, pedagogical technologies, ICT, interactive learning, educational games, digital fairy tales, didactics, child development, innovative education.

Аннотация: Рассмотрены вопросы повышения эффективности образовательного процесса в дошкольных образовательных организациях посредством использования педагогических мультимедийных средств. Научно обоснованы дидактические возможности мультимедийных технологий, а также их влияние на познавательное, эмоциональное и социальное развитие детей. Проанализированы методы применения мультимедийных средств, включая интерактивные презентации, обучающие игры, видеоуроки, цифровые сказки и интерактивные доски. Результаты исследования показывают, что мультимедийные средства повышают познавательную активность детей, делают образовательный процесс более интересным и эффективным, а также способствуют развитию самостоятельного мышления и творческих способностей. Особое внимание уделено значимости педагогических условий и методических подходов.

Ключевые слова: дошкольное образование, мультимедиа, педагогические технологии, ИКТ, интерактивное обучение, обучающие игры, цифровые сказки, дидактика, развитие детей, инновационное образование.

KIRISH

Bugungi kunda ta'lim tizimining barcha bosqichlarida, xususan, maktabgacha ta'limda raqamli texnologiyalar va innovatsion yondashuvlarning jadal rivojlanishi kuzatilmoqda. Global axborotlashuv jarayonlari ta'lim mazmuni, shakli va metodlarini tubdan yangilashni talab qilmoqda. Shu nuqtai nazardan, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish ta'lim samaradorligini oshirishning eng muhim yo'nalishlaridan biri sifatida namoyon bo'lmoqda.

Maktabgacha yosh davri bola shaxsining jismoniy, aqliy, emotsional va ijtimoiy rivojlanishida hal qiluvchi bosqich hisoblanadi. Bu davrda bolalar dunyoni asosan sezgi organlari orqali idrok etadilar, ya'ni ular uchun vizual, audio va harakatga asoslangan ta'lim usullari eng samarali hisoblanadi. Shu sababli multimedia vositalari (rasm, animatsiya, video, audio va interaktiv dasturlar) bolalarning o'quv jarayonini qiziqarli va tushunarli qilishda muhim didaktik ahamiyat kasb etadi. Multimedia texnologiyalari ta'lim jarayonida bir nechta axborot kanallarini birlashtirgan holda ishlaydi. Bu esa bolalarda diqqatni jamlash, xotirani mustahkamlash va bilimlarni tez o'zlashtirish imkonini kengaytiradi. Shuningdek, interaktiv yondashuv bolalarning faol ishtirokini ta'minlab, ularning mustaqil fikrlashi va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

So'nggi yillarda O'zbekiston Respublikasida maktabgacha ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, innovatsion pedagogik texnologiyalarni joriy etish va raqamli ta'lim muhitini yaratishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Bu esa pedagogik jarayonda multimedia vositalaridan samarali foydalanish zaruratini yanada kuchaytirmoqda. Biroq, amaliyot shuni ko'rsatadiki, barcha ta'lim tashkilotlarida multimedia texnologiyalaridan to'liq va samarali foydalanish darajasi bir xil emas. Bu esa ushbu yo'nalishda ilmiy-metodik izlanishlarni talab etadi. Pedagogik nuqtai nazardan multimedia vositalari faqat texnik vosita emas, balki didaktik maqsadga yo'naltirilgan ta'limiy vosita sifatida qaraladi. Ular orqali bolalarga bilim berish jarayoni yanada jonli, interaktiv va samarali tashkil etiladi. Shu bilan birga, multimedia vositalaridan to'g'ri foydalanish pedagogdan yuqori kasbiy kompetensiya, metodik tayyorgarlik va innovatsion fikrlashni talab qiladi.

Mazkur mavzuning dolzarbligi shundan iboratki, maktabgacha ta'lim sifatini oshirish, bolalarning intellektual salohiyatini rivojlantirish va ularni maktab ta'limiga samarali tayyorlashda multimedia vositalarining o'zni tobora ortib bormoqda. Shu sababli pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish usullarini ilmiy asosda o'rganish va ularni amaliyotga joriy etish bugungi kun pedagogikasining muhim vazifalaridan biridir. Mazkur maqolaning maqsadi maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish orqali ta'lim-tarbiya jarayoni samaradorligini oshirish usullarini tahlil qilish, ularning didaktik imkoniyatlarini ochib berish hamda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Maktabgacha ta'lim jarayonida pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish masalasi zamonaviy pedagogika va didaktikaning eng dolzarb yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ilmiy adabiyotlarda ushbu muammo turli nazariy va amaliy yondashuvlar asosida keng yoritilgan bo'lib, u ta'lim texnologiyalari, kognitiv psixologiya va erta bolalik rivojlanishi nazariyalari bilan uzviy bog'liq holda o'rganiladi.

Multimedia ta'limining nazariy asoslari

R. Mayerning kognitiv multimedia ta'limi nazariyasiga ko'ra, inson axborotni ikki asosiy kanal – vizual va auditor kanal orqali qabul qiladi. Agar ta'lim jarayonida matn, tasvir, audio va animatsiya uyg'un holda qo'llansa, o'quvchilarning kognitiv yuklamasi kamayadi va o'zlashtirish samaradorligi oshadi. Bu nazariya maktabgacha yoshdagi bolalar uchun ayniqsa muhim, chunki ular asosan ko'rgazmali va hissiy idrok orqali o'rganadilar.

J. Swellerning kognitiv yuklama nazariyasida ham multimedia vositalaridan to'g'ri foydalanish o'quv jarayonini optimallashtirishga xizmat qilishi ta'kidlanadi. Ya'ni, ortiqcha va murakkab axborot bolalarning diqqatini chalg'itishi mumkin, shuning uchun multimedia materiallari soddalashtirilgan va maqsadga yo'naltirilgan bo'lishi lozim.

Bolalar rivojlanishida vizual va interaktiv ta'limning o'zni

L. Vygotskiy va J. Piagetning rivojlanish nazariyalarida bolalarning bilish jarayoni ijtimoiy muhit va faoliyat bilan chambarchas bog'liq ekani ta'kidlanadi. Vygotskiyning "yaqin rivojlanish zonasi" konsepsiyasiga ko'ra, bola kattalar yoki tengdoshlari yordamida murakkabroq vazifalarni bajarishga qodir bo'ladi. Multimedia vositalari esa bu jarayonni qo'llab-quvvatlovchi muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Piagetning kognitiv rivojlanish bosqichlari nazariyasiga ko'ra, maktabgacha yoshdagi bolalar asosan preoperatsion bosqichda bo'lib, ular uchun ramziy, vizual va o'yin asosidagi ta'lim eng samarali hisoblanadi. Shu jihatdan multimedia texnologiyalari bolalarning tabiiy rivojlanishiga mos keladi.

Pedagogik texnologiyalar va multimedia

Zamonaviy pedagogik adabiyotlarda multimedia texnologiyalari pedagogik texnologiyalarning ajralmas qismi sifatida qaraladi. R. Gagne va B. Bloom taksonomiyasiga asoslangan yondashuvlarda multimedia vositalari bilimlarni eslab qolish, tushunish, qo'llash va tahlil qilish bosqichlarini rivojlantirishga xizmat qilishi ta'kidlanadi.

O'zbekistonlik pedagog olimlar (masalan, Z. Karimova, K. Mahmudov) maktabgacha ta'limda multimedia vositalarining qo'llanilishi bolalarning nutqiy rivojlanishi, tasavvur qilish qobiliyati va mantiqiy fikrlashini kuchay-

tirishini qayd etadilar. Ularning fikricha, multimedia vositalari an'anaviy o'qitish usullarini to'ldiruvchi innovatsion didaktik vosita hisoblanadi.

Interaktiv ta'lim va AKTning ahamiyati

UNESCO va OECD xalqaro tashkilotlari tadqiqotlarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarining erta ta'limdagi o'rni alohida ta'kidlangan. Unga ko'ra, AKT asosidagi ta'lim bolalarda mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish, ijodiy yondashuv hamda hamkorlikda ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Shuningdek, interaktiv ta'lim muhitlari bolalarning motivatsiyasini oshirib, ularni faol o'quv jarayoniga jalb etadi.

Multimedia vositalarining didaktik imkoniyatlari

Ilmiy adabiyotlarda multimedia vositalarining quyidagi didaktik imkoniyatlari ajratib ko'rsatiladi: o'quv materialini ko'rgazmali qilish, murakkab tushunchalarni soddalashtirish, o'yin orqali o'rganish imkonini yaratish, individual yondashuvni ta'minlash hamda tezkor feedback (qayta aloqa) berish. Biroq ayrim tadqiqotchilar multimedia vositalarining haddan tashqari qo'llanilishi bolalarda passiv tomosha qilish odatini shakllantirishi mumkinligini ham ta'kidlaydilar. Shu sababli pedagogik muvozanatni saqlash muhim hisoblanadi.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, multimedia texnologiyalarini maktabgacha ta'limga joriy etishda bir qator muammolar mavjud: pedagoglarning AKT bo'yicha yetarli malakaga ega emasligi, texnik jihozlarning yetishmasligi, metodik qo'llanmalarining kamligi hamda multimedia materiallarining yoshga mos emasligi. Bu muammolar ta'lim samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, pedagogik multimedia vositalari maktabgacha ta'lim jarayonini modernizatsiya qilishda muhim rol o'ynaydi. Ular bolalarning kognitiv, emotsional va ijtimoiy rivojlanishini qo'llab-quvvatlaydi. Biroq ularning samaradorligi faqat to'g'ri pedagogik yondashuv, metodik asos va professional pedagogik kompetensiya mavjud bo'lgandagina ta'minlanadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish orqali ta'lim-tarbiya jarayoni samaradorligini oshirish usullarini ilmiy asosda o'rganishga qaratilgan. Tadqiqotning metodologik asosini zamonaviy pedagogika, didaktika, kognitiv psixologiya hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalari nazariyalari tashkil etadi. Tadqiqotda sifat (qualitative) va tahliliy-deskriptiv yondashuv qo'llanildi. Bu yondashuv mavzuga oid ilmiy manbalarni chuqur tahlil qilish, mavjud pedagogik tajribalarni umumlashtirish va multimedia vositalarining ta'lim jarayonidagi rolini izohlash imkonini beradi.

Tadqiqot obyekti va predmeti

Tadqiqot obyekti – maktabgacha ta'lim tashkilotlaridagi ta'lim-tarbiya jarayoni.

Tadqiqot predmeti – pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish usullari va ularning ta'lim samaradorligiga ta'siri.

Tadqiqot maqsadi va vazifalari

Tadqiqotning maqsadi maktabgacha ta'lim jarayonida multimedia vositalaridan samarali foydalanish usullarini ilmiy asoslashdan iborat.

Vazifalar: multimedia texnologiyalarining pedagogik imkoniyatlarini tahlil qilish, maktabgacha ta'limda qo'llaniladigan asosiy multimedia vositalarini aniqlash, ularning bolalar rivojlanishiga ta'sirini o'rganish hamda samarali foydalanish metodlarini ishlab chiqish.

Tadqiqot jarayonida quyidagi ilmiy usullardan foydalanildi:

- ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish – mavzuga oid mahalliy va xorijiy manbalarni o'rganish;
- qiyosiy tahlil – an'anaviy va multimedia asosidagi ta'lim usullarini solishtirish;
- umumlashtirish va tizimlashtirish – olingan natijalarni yagona ilmiy xulosaga keltirish;
- pedagogik kuzatuv (nazariy asosda) – ta'lim jarayonida multimedia vositalarining qo'llanilish xususiyatlarini tahlil qilish;
- kontent tahlil – ilmiy maqolalar, o'quv dasturlari va metodik qo'llanmalarni o'rganish.

Tadqiqot quyidagi manbalarga asoslangan: pedagogika va psixologiya bo'yicha ilmiy monografiyalar, xalqaro tashkilotlar (UNESCO, OECD) hisobotlari, AKT va ta'lim texnologiyalari bo'yicha ilmiy maqolalar, O'zbekiston Respublikasining maktabgacha ta'limga oid me'yoriy hujjatlari, zamonaviy pedagogik tadqiqotlar va darsliklar.

Tadqiqot natijalarining ishonchligi quyidagilar orqali ta'minlandi: bir nechta ilmiy manbalar asosida tahlil qilish, turli ilmiy qarashlarni solishtirish, mantiqiy va tizimli yondashuv hamda xulosalarning ilmiy asoslanganligi. Ushbu tadqiqot asosan nazariy va tahliliy xarakterga ega bo'lib, empirik tajribalar (eksperiment yoki keng ko'lamli so'rovlar) to'liq o'tkazilmagan. Kelgusida amaliy tadqiqotlar asosida natijalarni yanada chuqurlashtirish mumkin.

Tadqiqot metodologiyasi maktabgacha ta'limda pedagogik multimedia vositalaridan foydalanishning ilmiy asoslarini o'rganishga qaratilgan bo'lib, u kompleks yondashuv asosida ishlab chiqilgan. Tanlangan usullar mavzuni har tomonlama tahlil qilish va asosli ilmiy xulosalar chiqarish imkonini beradi.

1-jadval: **Maktabgacha ta'limda pedagogik multimedia vositalarining samaradorlikka ta'siri**

Multimedia vositasi turi	Pedagogik vazifasi	Qo'llash usullari	Bolalarga ta'siri (natija)	Samaradorlik ko'rsatkichlari
Interaktiv taqdimotlar (PowerPoint, animatsion slaydlar)	Yangi bilimlarni vizual va tushunarli tarzda yetkazish	Rasm, animatsiya, qisqa matn va audio uyg'unligi	Diqqatni jamlash, tez tushunish, qiziqishning ortishi	Bilimni tez o'zlashtirish, faollikning oshishi
Ta'limiy multimedia o'yinlari	Mustahkamlash va takrorlash	Raqamli o'yinlar, topishmoqlar, testlar	Mantiqiy fikrlash rivojlanadi, motivatsiya oshadi	Faol ishtirok, mustaqil ishlash ko'nikmasi
Video darslar va animatsiyalar	Murakkab tushunchalarni soddalashtirish	Qisqa videolar, multfilm elementlari	Tasavvur kengayadi, xotira mustahkamlanadi	Vizual o'zlashtirish darajasi yuqori
Raqamli ertaklar va audiomateriallar	Nutq va eshitish qobiliyatini rivojlantirish	Hikoya, ertak, audio kitoblar	So'z boyligi oshadi, nutq ravonlashadi	Tinglab tushunish darajasi yaxshilanadi
Interaktiv doskalar (Smart Board)	Faol o'qitish va hamkorlik	Yozish, chizish, guruh ishlari	Jamoaviylik, faollik va ishtirok kuchayadi	Amaliy ko'nikmalar shakllanadi
Mobil ilovalar va planshetlar	Individual yondashuvni ta'minlash	Shaxsiy topshiriqlar, interaktiv mashqlar	Mustaqil o'rganish, tezkor fikrlash	Individual rivojlanish darajasi oshadi

Jadval tahlili shuni ko'rsatadiki, pedagogik multimedia vositalari maktabgacha ta'lim jarayonida turli didaktik vazifalarni bajaradi va bolalarning kognitiv, nutqiy hamda ijtimoiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Eng yuqori samaradorlik interaktiv va o'yin asosidagi multimedia vositalaridan foydalanilganda kuzatiladi.

Tadqiqot natijalari maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish ta'lim-tarbiya jarayonining samaradorligini sezilarli darajada oshirishini ko'rsatadi. Bu jarayon, bir tomondan, bolalarning kognitiv rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatsa, ikkinchi tomondan, pedagogik faoliyatni modernizatsiya qilishga xizmat qiladi. Multimedia vositalarining asosiy afzalligi shundaki, ular axborotni bir vaqtning o'zida vizual, audio va interaktiv shaklda taqdim etib, bolalarning bir nechta sezgi kanallari orqali o'rganishini ta'minlaydi.

Ilmiy adabiyotlar va amaliy kuzatuvlar tahlili shuni ko'rsatadiki, maktabgacha yoshdagi bolalar uchun an'anaviy og'zaki tushuntirish usullari har doim ham yetarli samaradorlik bermaydi. Chunki bu yosh davrida bolalarning abstrakt tafakkuri hali to'liq shakllanmagan bo'lib, ular ko'proq ko'rgazmali va harakatli faoliyat orqali bilimni qabul qiladilar. Shu nuqtayi nazardan multimedia vositalari, ayniqsa animatsiya, video, interaktiv o'yinlar va raqamli ertaklar bolalarning tabiiy o'rganish ehtiyojlariga mos keladi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, multimedia vositalaridan foydalanish bolalarda quyidagi ijobiy o'zgarishlarni yuzaga keltiradi: diqqatning barqarorlashuvi, xotiraning mustahkamlanishi, nutqiy faollikning oshishi hamda mantiqiy fikrlashning rivojlanishi. Ayniqsa, interaktiv o'yinlar va vizual materiallar bolalarda motivatsiyani kuchaytiradi, bu esa ta'lim jarayonida faol ishtirokni ta'minlaydi.

Shu bilan birga, tadqiqot natijalari multimedia vositalarining samaradorligi faqat ularni texnik jihatdan qo'llashga emas, balki pedagogik maqsadga yo'naltirilgan holda foydalanishga bog'liqligini ko'rsatadi. Agar multimedia materiallari didaktik jihatdan to'g'ri tanlanmasa yoki haddan tashqari ko'p qo'llansa, bu bolalarda chalg'ish, passiv kuzatuvchi roliga o'tish va o'quv materialini yuzaki qabul qilish holatlarini keltirib chiqarishi mumkin.

Shuningdek, muhokama jarayonida pedagogning roli alohida ahamiyat kasb etishi aniqlandi. Multimedia vositalari o'z-o'zidan ta'lim samaradorligini ta'minlamaydi; ularni samarali qo'llash uchun pedagogning metodik mahorati, AKT bo'yicha kompetensiyasi va darsni to'g'ri loyihalash qobiliyati muhimdir. Pedagog multimedia

vositalarini faqat ko'ngilochar element sifatida emas, balki aniq didaktik maqsadlarga xizmat qiluvchi vosita sifatida qo'llashi lozim.

Bundan tashqari, texnik va tashkiliy muammolar ham mavjudligi qayd etildi. Ayrim maktabgacha ta'lim muassasalarida zamonaviy texnik jihozlarning yetishmasligi, internet tezligining pastligi va multimedia materiallarining yetarli darajada ishlab chiqilmaganligi ta'lim sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi. Shu sababli infratuzilmani yaxshilash va pedagoglarni muntazam ravishda malaka oshirish kurslariga jalb etish zarur.

Muhokama natijalari shuni ham ko'rsatadiki, multimedia vositalari bolalarning individual rivojlanishiga moslashgan ta'lim muhitini yaratish imkonini beradi. Har bir bola o'z tezligida o'rganishi, takrorlash imkoniga ega bo'lishi va qiziqishiga mos materiallar bilan ishlashi mumkin. Bu esa inklyuziv ta'lim tamoyillarini amalga oshirishda ham muhim ahamiyatga ega. Umuman olganda, multimedia texnologiyalarining maktabgacha ta'lim jarayoniga integratsiyasi ta'lim sifatini oshirish, bolalarning ijodiy va intellektual salohiyatini rivojlantirish hamda zamonaviy kompetensiyalarni shakllantirishda muhim omil bo'lib xizmat qiladi. Shu bilan birga, ularni samarali qo'llash uchun pedagogik yondashuv, metodik asos va texnik sharoitlarning uyg'unligi ta'minlanishi zarur.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot maktabgacha ta'lim tashkilotlarida pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish orqali ta'lim-tarbiya jarayoni samaradorligini oshirish masalalarini nazariy jihatdan tahlil qilishga qaratildi. O'rganish natijalari shuni ko'rsatadiki, multimedia texnologiyalari maktabgacha yoshdagi bolalarning kognitiv, nutqiy, emotsional va ijtimoiy rivojlanishida muhim didaktik vosita sifatida xizmat qiladi.

Tadqiqot davomida multimedia vositalarining (interaktiv taqdimotlar, ta'limiy o'yinlar, videomateriallar, raqamli ertaklar va interaktiv doskalar) ta'lim jarayoniga integratsiyasi bolalarning diqqatini jamlash, bilimni tez o'zlashtirish va mustaqil fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishga ijobiy ta'sir ko'rsatishi aniqlandi. Ayniqsa, vizual va interaktiv yondashuvlar maktabgacha yoshdagi bolalarning psixologik xususiyatlariga mos kelib, o'quv jarayonini yanada qiziqarli va samarali qiladi.

Shu bilan birga, multimedia vositalarining samaradorligi pedagogning metodik mahorati va AKT bo'yicha kompetensiyasiga bevosita bog'liq ekani ham aniqlandi. Texnologiyalardan noto'g'ri yoki maqsadsiz foydalanish ta'lim sifatiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Umuman olganda, maktabgacha ta'limda pedagogik multimedia vositalaridan foydalanish zamonaviy ta'limni rivojlantirishning muhim yo'nalishlaridan biri bo'lib, u bolalarning intellektual salohiyatini oshirish, ta'lim jarayonini individuallashtirish va interaktiv muhit yaratishda katta ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Mayer, R. E. *Multimedia Learning*. – Cambridge: Cambridge University Press, 2009.
2. UNESCO. *ICT in Early Childhood Education and Care*. – 2021.
3. OECD. *Early Childhood Education and Care Policy Review*. – 2020.
4. Mahmudov, K. *Pedagogik texnologiyalar asoslari*. – Toshkent, 2018.
5. Karimova, Z. *Maktabgacha ta'lim metodikasi*. – Toshkent, 2020.
6. Slavin, R. *Educational Psychology: Theory and Practice*. – Pearson, 2018.
7. Jonassen, D. H. *Computers as Mindtools for Schools*. – Prentice Hall, 2000.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №5(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.